

ת"פ 6333/10/17 - שלוחת תביעות מרום הגליל והגולן נגד בן פינטו

בית משפט השלום בקריית שמונה

ת"פ 6333-10-17 שלוחת תביעות מרום הגליל והגולן נ' פינטו
תיק חיצוני: 302556/2017

בפני כבוד השופט דניאל נסאר
המאשימה
נגד
הנאשם
שלוחת תביעות מרום הגליל והגולן
בן פינטו

החלטה

בפניי בקשת המאשימה להתיר לה לתקן את כתב האישום בשנית.

רקע

ביום 2.10.17 הוגש נגד הנאשם כתב אישום אשר ייחס לו עבירה של **החזקת אגרופן או סכין שלא למטרה כשרה** - עבירה לפי סעיף 186(א) **לחוק העונשין**, תשל"ז-1977. בכתב האישום נטען כי ביום 10.7.17 בשעה 17:50 או בסמוך לכך, בשכונת גני הדר בצפת, החזיק הנאשם בסכין מחוץ לתחום ביתו או חצריו, ולא היה בידו להוכיח כי החזיקה למטרה כשרה. רשימת העדים כללה מוצג אגרופן ושני עדים, השוטרים סלמאן סאלח וסלים מרעי.

ביום 11.4.18 ניתנה תשובת הנאשם לכתב האישום; הנאשם הודה בהחזקת האגרופן שהוצג באותו מועד בפניו, עם זאת כפר בסעיפי האישום, וטען כי הסכין נתפסה בחיפוש לא חוקי וכי במקום האירוע נערך לו תשאול תוך פגיעה בזכות ההיוועצות ומבלי שהוזהר טרם אותו תושאל, ומשכך לטעמו יש לפסול את הראיה שנתפסה. הסנגור עמד על חקירת השוטר סלמאן סאלח (להלן: "**העד**").

ביום 1.3.20 ובפתח ישיבת ההוכחות הראשונה חזר הסניגור והדגיש כי הנאשם מודה ב"החזקה", ועיקר טענותיו מופנות כלפי החיפוש והתשאול ולעצם היות החפץ שנתפס עונה על הגדרת אגרופן. הוסיף כי הנאשם כופר בכך שאותו חפץ הוחזק למטרה שאינה כשרה כחלק ישיר מהתשאול שבוצע בשטח. באותה ישיבה העידה המאשימה מטעמה את העד, ובאמצעותו הוגשו דו"ח פעולה שערך ומסמך שכתוב עליו המוצג ת/2. במהלך הדיון הופסקה עדותו של העד, ולאחר שיצא מהאולם ציין בא כוח הנאשם: "לאור מה שעלה במסגרת תחילת חקירתו של השוטר שתפס את המוצג, אנו סבורים כי קיימת גם בעיה בשרשרת המוצג, ולא ניתן לקבוע כנדרש בהליך פלילי שהמוצג שהוצג היום לבית המשפט הוא המוצג שנתפס" (עמ' 10 ש' 33-31 לפרוטוקול).

לאחר שהסתיימה עדות העד, ביקש ב"כ המאשימה לדחות את המשך פרשת התביעה לצורך זימון רשמת תחנת צפת, על מנת להגיש באמצעותה את המוצג. הסניגור התנגד לזימון הרשמת, היות ולא ערכה אף מסמך בתיק, והוסיף וטען כי לא ידוע לו על מה היא אמורה להעיד, וככל והמאשימה עומדת על העדתה, הדבר צריך להיעשות במסגרת בקשה לתיקון כתב אישום. על רקע האמור, ביקש ב"כ המאשימה לקבוע את התיק לתזכורת לפני הוכחות.

בדיון שהתקיים ביום 14.9.20, הבהיר הסניגור כי הצדדים לא הגיעו להסכמות, וב"כ המאשימה ביקש לקבוע לתזכורת נוספת, וכך היה.

ביום 13.11.20 הופיעה עו"ד לירון יוגב מטעם המאשימה וציינה לפרוטוקול כי טענות ההגנה נבדקו, הפנתה לכפירה שניתנה ביום 11.4.18, ועמדה על המשך ניהול התיק. עו"ד יוגב ביקשה להתיר לה לתקן את כתב האישום באמצעות הוספת עדת התביעה הגב' שולי אלון במסגרת טענות הזמה שעלו תוך כדי ניהול ההליך. הוסיפה וטענה, כי מדובר בעדת תביעה שתוצריה והשפעתה על ניהול ההליך ידועים להגנה ואין בעצם הוספתה כדי לפגום בהגנת הנאשם, ומשכך ביקשה לזמנה לישיבת ההוכחות הבאה.

לאחר שהסניגור התנגד, ניתנה החלטתי ובה התרתי למאשימה לתקן את כתב האישום כבקשתה.

בהמשך לכך, התקיימו שתי ישיבות תזכורת, במהלכן עמדו ב"כ הצדדים על המשך ניהול ההליכים בתיק, והדיון נדחה ליום 8.6.21 לצורך שמיעת יתר העדים.

הבקשה וטיעוני הצדדים

ביום 26.4.21 הוגשה בקשה שנייה מטעם המאשימה לתקן את כתב האישום, היא הבקשה שבפניי, ובה נטען כי בהכנת התיק לקראת דיון ההוכחות הקבוע ליום 8.6.21 התברר לתובע החתום על הבקשה, כי ראוי ואף נכון היה לצרף את העד השוטר מוהנא פלאח שצילם את המוצג עם תפיסתו לרשימת העדים. נטען, כי עדותו של העד חשובה, והגנתו של הנאשם לא תפגע כתוצאה מהיעתרות לבקשה.

הסניגור התנגד לבקשה וטען כי בניסיון להגיע להסכמות עם המאשימה ולחסוך זמן שיפוטי, נוהל בין הצדדים משא ומתן, במהלכו העלה ההגנה טענות הנוגעות לחולשה בראיות התביעה, לרבות טענות הנוגעות לעד התביעה שכעת מבקשת המאשימה להוסיפו לרשימת עדות, כך שקיים קשר ענייני בין המשא ומתן לבין הבקשה לתיקון כתב האישום שניתן ללמוד עליה גם מהעיתוי בו הוגשה והחשש הממשי שהיעתרות לה תוביל לכך שבעתיד נאשמים יימנעו מניהול משא ומתן עקב החשש כי הדבר יעמוד להם לרועץ, ויש בכך כדי להצדיק את דחיית הבקשה לתיקון כתב האישום.

הוסיף ב"כ הנאשם כי היעתרות נוספת לבקשת המאשימה לתיקון כתב האישום, יש בה משום פגיעה בזכויותיו הדיוניות של הנאשם.

דין והכרעה

תחילה אזכיר מושכלות ראשונים ולפיהם לכתב האישום מעמד מרכזי וחשוב בהליך הפלילי, בהיותו מסמך מכונן המגדיר את היקפו של ההליך, ולצד הפגיעה הקשה הכרוכה בעצם הגשתו, הוא מגדיר בפני הנאשם את היקף הסיכון המונח לפתחו, ומאפשר לו גיבוש קווי הגנתו ודרכי התמודדותו המיטביים, ולכל שינוי בו, עשויה להיות השפעה גדולה על מצבו של הנאשם ויכולתו להתמודד עימו.

סעיף 92(א) **לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב)**, התשמ"ב - 1982, מסדיר את סוגיית תיקון כתב האישום לאחר תחילת המשפט, וזו לשונו:

"בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; התיקון ייעשה בכתב האישום או יירשם בפרוטוקול".

אם כך, המחוקק מאפשר תיקון כתב האישום בכל שלב משלבי הדיון "שלאחר תחילת המשפט", בכפוף לכך שתינתן לנאשם "הזדמנות סבירה להתגונן". התרת התיקון תהיה כפופה לכך שלא תקופח הגנת הנאשם (**יעקב קדמי, על סדר הדין בפלילים**, חלק שני, עמ' 948 (מהדורה מעודכנת תשס"ט-2009)).

על רקע האמור ולאחר ששקלתי בדבר, לא מצאתי מקום להתיר תיקון שני של כתב האישום. להלן נימקויי:

1. כתב האישום הוגש לפני למעלה משלוש וחצי שנים, והנאשם, עוד מתחילת ההליך עמד על כפירתו בכתב האישום והעלה טענות נגד החיפוש והתשאול, ואף עמד על פסילת הראיה שנתפסה.
2. אין זו הפעם הראשונה בה המאשימה מבקשת להתיר לה לתקן את כתב האישום, לאחר שהתחיל שלב הבאת הראיות, כאשר בפעם הראשונה נטען כי התיקון נדרש לצורך הבאת ראית הזמה, והתיקון אושר.
3. מאז הותר למאשימה לתקן בפעם הראשונה את כתב האישום ועד להגשת הבקשה בפני לא השתנה המצב הראיתי בתיק ולא נשמעו עדים נוספים, כך שהייתה פתוחה בפני המאשימה האפשרות לבקש את התיקון הנדרש כעת, במסגרת בקשתה הראשונה לתקן את כתב האישום, והתנהלותה, והפתעת הנאשם בבקשה נוספת לתיקון כתב האישום היום יש בה כדי לפגוע ביכולת הנאשם להתגונן, לאחר שעמדתו מתחילת ההליך הייתה ברורה ועקבית.
4. הפכתי והפכתי, ולא מצאתי בטיעוני המאשימה כל הסבר ענייני, מדוע העד שעותרת המאשימה להוסיפו לרשימת עדיה, לא הוסף לרשימת העדים מלכתחילה, וגם לא ברור, מדוע תובעים שונים, שלקחו חלק בניהול ההליך, התייצבו למספר לא מבוטל של דיונים, ולא מצאו בשלב מוקדם יותר של ההליך לדרוש את הוספתו. בקשת המאשימה היום לתקן את כתב האישום מבלי שחל שינוי כלשהו בנסיבות או בתשתית הראייתית, ולאחר שכתב

האישום בנוסחו המקורי שימש בסיס למכלול ההתדיינות במשך תקופה ארוכה מעוררת תחושה קשה של שרירות ותמיהה לגבי המניעים העומדים בבסיסה.

5. הסנגור טען כי התיקון הנדרש נובע מהליך משא ומתן שנוהל בין הצדדים, במהלכו חשף הסנגור את קו ההגנה של מרשו, ואת הקשיים הראייתיים אשר לשיטתו, קיימים בתיק. לא רק שהמאשימה לא דחתה טיעון זה, אלא שנסיבות הבקשה שבפניי והשלב בו היא מוגשת מחזקים את טענת ההגנה, ודיי בנימוק זה כדי לדחות את הבקשה הנוכחית לתיקון כתב האישום.

6. לצד כל האמור, חשיבות ניהול משא ומתן בין הצדדים בתום לב ובידיים נקיות, היות ברורה וידועה, וקבלת בקשה לתיקון כתב אישום לצורך השלמת ראיות חסרות, שחסרון התגלה במהלך ניהול משא ומתן באמצע שמיעת ראיות בתיק פוגעת בהכרח בזכויותיו הדיוניות של הנאשם, בזכותו להליך הוגן, ויותר חשוב מכך, עלולה לפגוע בהגנתו, ואם לא די באלה, עלולה להרתיע נאשמים מניהול משא ומתן ענייני, תוך שיקוף קשיים ראייתיים, סיכויים וסיכונים, ובכך עלולה לפגוע ביעילות ההליך הפלילי. כאן המקום להבהיר כי האינטרס בניהול מו"מ אינו אינטרס חד צדדי של הנאשם, אלא אינטרס מערכתי כולל, המשותף גם לתביעה ולבית המשפט, וזאת לנוכח העומס הרב המוטל על כלל גורמי המערכת.

7. מטיעוני המאשימה והסנגור עולה כי מדובר בתיקון מהותי אשר מוסיף לרשימת עדי התביעה שוטר שצילם את המוצג "מיד עם תפיסתו". הוספת עד חשוב ומהותי כזה, בשלב הנוכחי, לאחר שנשמע עד התביעה היחיד שההגנה עמדה על חקירתו, ולאחר ששוקפו הקשיים הראייתיים הקיימים בתיק מהווה תיקון משמעותי של כתב האישום, אשר עלול לפגוע בהגנת הנאשם, שמנהל את ההליך מזה מספר שנים, באותו קו הגנה. בעניין זה ראוי להזכיר את פערי הכוחות הניכרים שבין התביעה להגנה, שהרי התביעה היא שבוחרת, לאחר שקילה מקצועית של חומר הראיות, האם להגיש כתב אישום, מתי ומה יהיה תוכנו מבחינת העובדות וסעיפי האישום, ובכך מכתיבה את גדר ההליך גם עבור הנאשם. שילובם של גורמים אלה מבהיר כי אקט של תיקון מהותי של כתב האישום, כפי שהדבר נדרש בענייננו, אינו דבר של מה בכך, ואל לו להיעשות בקלות דעת וללא מחשבה מעמיקה בנוגע לכלל ההשלכות הפוטנציאליות. ביהמ"ש העליון התייחס להקפדה היתרה הנדרשת מצד התביעה בבואה לנסח את כתב האישום ברע"פ 2581/14 **יקותיאלי נגד מדינת ישראל (12.2.15)** (להלן: "**פס"ד יקותיאלי**"), וכך נקבע שם:

"לנוסח של כתב האישום נודעת משמעות ניכרת. כתב האישום הוא המסמך המכונן של ההליך הפלילי ... זהו המסמך עימו נדרש הנאשם להתמודד. הוא המגלה לנאשם מהם המעשים או המחדלים המיוחסים לו ומהן הנסיבות המפלילות שאפפו אותו. הוא אף מודיע לנאשם מיהם העדים העתידים להעיד כנגדו ובאלה עבירות הוא נאשם, ומאפשר לו להעריך את ה"סיכון" הרובץ לפתחו. במובן זה, כתב האישום שוטח בפני הנאשם את עיקר עמדתה של המאשימה, ומאפשר לו להיערך להליך הפלילי ולכלכל את צעדיו. כתב האישום מקים עבור הנאשם "חומת בטחון המבודדת את המשפט מפני נתונים וטענות חיצוניים שאינם חלק מתחום המחלוקת" [ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' קליין, [פורסם בנבו] פסקה 42 (4.9.2007) (להלן: עניין קליין)]. כן ראו: ע"פ 88/58 קייזר נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד יב 1628, 1634 (1958)]. בכך מאוזן במידה מסוימת יתרונה המובנה של התביעה בגדרו של ההליך הפלילי [השוו: ע"פ 8080/12 מדינת ישראל נ' אולמרט,

[פורסם בנבו] פסקה 3 לחוות דעתי (6.7.2014).]

8. לפני סיום, לא אוכל להתעלם ממה שצוין בגוף הבקשה, כסיבה להגשתה: "בהכנת התיק לשיבת ההוכחות התברר לתובע החתום על הבקשה כי ראוי ואף נכון לצרף את העד הנוסף לרשימת עדי התביעה". טיעון זה בנסיבות התיק שבפניי, ובדגש על השלב בו נמצא ההליך, פוגע בתפקודה של התביעה כגוף מקצועי המייצג את האינטרס הציבורי, ובהיותו כזה, יש לו כוח עצום להשפיע על גורלם של נאשמים, בקביעת המסגרת הדיונית עמה יתמודדו בבימ"ש, ולא יתכן שכל תובע שמטפל בתיק בשלב כזה או אחר, יראה באופן שונה, את הראיות המונחות בפניו, ויטול לעצמו חירות לתקן את כתב האישום, קל וחומר - לאחר שנוהל בין הצדדים משא ומתן, במהלכו חשף הסנגור את קו ההגנה של מרשו. לא ניתן להשלים עם מצב בו ניהול משא ומתן ירע את מצבו של הנאשם, וקשה עוד יותר להשלים עם העובדה כי סנגורים יצטרכו לחשוב פעמיים אם במסגרת משא ומתן עם התביעה לשקף את המצב הראיתי בתיק מנקודת מבטם אם לאו.

9. בשים לב לכל האמור, יש בהתרת התיקון המבוקש על רקע הנסיבות שתוארו לעיל כדי לפגוע משמעותית ביכולת הנאשם להתגונן. מסקנה זו מתחייבת מהתפיסה הרואה "הזדמנות סבירה להתגונן", לא רק כמבחן טכני, אלא כאמת מידה כללית ורחבה שנועדה לשמור על זכותו של נאשם להליך הוגן. לכך התייחס כב' השופט דנציגר בפס"ד יקותיאל:

"נראה אם כן כי ההזדמנות הסבירה להתגונן היא אמת מידה כללית שפרישתה רחבה. תכליתיה - שמירה על הוגנות ההליך המשפטי והקפדה על האיזון בין עוצמתה של התביעה לבין זכויותיו של הנאשם..."

בתי המשפט אימצו קו זה בשורה ארוכה של החלטות ודחו בקשות לתיקון כתב אישום בנסיבות דומות, גם בעת האחרונה, לדוגמה: ת"פ (שלום רשל"צ) 57560-03-19 **מדינת ישראל נגד סלמן (2.7.20)**, ת"פ (שלום ת"א - יפו) 62977-06-18 **מדינת ישראל נגד קוזלוב (2.2.20)**, ת"פ (שלום ת"א - יפו) 15378-01-19 **מדינת ישראל נ' עודי ואח' (14.1.20)**.

סוף דבר, הבקשה נדחית.

**ניתנה והודעה היום, כ"ח סיוון תשפ"א, 08 יוני 2021,
במעמד הנוכחים.**